

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

виносить: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висилкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конт. почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових поэмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II.
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в пасса-
жі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на
попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані
є вільні від порта. — Оповістки
звичайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в „Надіслз-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
дonesення по 30 сот. від стрічки

О маршалківську булаву.

(Δ) Від довшого часу появляють ся ві-
сти про уступлене гр. Ст. Баденього із стано-
вища кр. маршалка. Привід до сих вістей да-
ла спершу его недавня тяжка недуга, коли
однак щасливо перебув сю надугу, і обняв
знов уря доване, сі вісти затихли.

Тепер же на ново в дневниках обговорю-
ють уступлене гр. Ст. Баденього. Деякі ча-
сописи виразно зазначають, що кр. маршалок
впіс уже на руки намісника резигнацію із
свого становища, а задержує ще урядоване
лише до часу іменования наслідника. Притім в
ріжних дневниках називають всяких кандида-
тів яко можливих наслідників і запевняють,
що намісник сими днями має вийти до Ві-
дня, щоби обговорити справу кравового мар-
шалка з польським колом і в міродатних кру-
гах подати від себе предлогу на іменование
нового автономічного керманіча Галичини.

Загально відомо, що кр. маршалок гр.
Ст. Бадені подужав з тяжкої недуги, і почу-
ває ся здоровим, однак довголітня, незвичай-
но пильна праця на сій становищі підорвала
его сили так, що зовсім природно, відчуває
потребу щадити свого здоров'я.

Сю обставину однак вихиснюють деякі
а особливо всепольські часописи, щоби при
сій нагоді звернути воду на свій млин і ви-
користати для своїх змагань політичних, а як
небудь підсунуть нинішньому керманічеві
автономічному краю свої власні змаганя, то з
усього того проглядає очевидно намір, щоби
віддати керму в такі руки, котрі би змагали
в напрямі їх політики.

Як буде розв'язана ся справа, не можна
ще сьогодні на певно сказати, бож буває і
так, що внесена резигнація може бути взята

назад, а коли в дневникарстві недавно знов
заговорено про уступлене гр. Баденього, за-
певнювано заразом, що се має послідувати
аж після ухвалення соймової виборчої рефор-
ми, котру кр. маршалок бажав довести до
кінця.

Справою кр. маршалка живо займає ся
не тільки польська суспільність, але не менше
обходить она також і Русинів.

Найбільші навіть противники з одного і
другого народу привезлені признати, що му-
жа так визначних здібностей, такого основ-
ного знання народно-політичних, культурних і
господарських відносин і потреб нашого краю,
такої невтомимої і свідомої цілі праці, як
гр. Стан. Бадені не так скоро знайде Гали-
чина.

А так само навіть політичні противники
гр. Баденього се признають, що в так труд-
них обставинах, в яких знаходиться кравей
сойм в останних кільканидцяти роках, лише
его незвичайно умілому, бистрому, обачному
та спокійному і предметовому керманю по-
вело ся при всіх трудностях удержати повагу
найвищого керманіча кравового, до которого
обидві сторони, в найбільшій нероздато-
ваності і напруженості звертали ся з повним до-
вірем о раду і зараду.

Все те стає певним доказом, що стано-
вище кравового маршалка вимагає незвичайних
прикмет і здібностей, особливо в теперішніх
трудних обставинах народно-політичних, а імен-
но в сій хвилі, коли кравей сойм має бути
опертий на ширших народних основах, коли
має бути довершений перестрій кравового пред-
ставництва.

Відчувають се неперечно всі і в польській
і в рускій суспільності, що зміна кравового ав-
тономічного керманіча в сій хвилі, коли при-
готовляють ся так далекосяглі зміни в пере-

строю підвалин кравового представництва, по-
винен керму держати в своїх руках муж, ко-
трий і способностями і досвідом і умілостю
доріс до того становища і зложив певні
докази своєю довголітною, ревною службою.

Чи дотеперішній маршалок буде бажав
уступити місця иншому ще перед полагодою
згаданого в горі перестрою і уладженя кра-
вового представництва на нових основах, чи
може рішити ся ще на налягання міродатних
чинників задержати на дальше краву керму
у своїх руках, не можемо сего знати. Колиж
би однак заповідане уступлене мало бути не-
відкличною его постановою, тоді і з руского ста-
новища справа наслідства стає поважною і мно-
говажною справою не тільки для краю, але і для
руского народу. В останних часах, а навіть дав-
нійше подавали дневники всякі кандидатури
і зазначували можливі їх вигляди відповідно
своmu партійному становищу. Не сумніваємо
ся, що намісник, представляючи міродатним
кругам предлогу що до можливого наслідства
кр. маршалка, буде мати на бачности всі ті
обставини, серед яких нині кравей марша-
лок має справувати свій вельми трудний і
відвільний уряд.

Не можемо однак промовчати того, що
з посеред кандидатів, названих останніми
часами в ріжних дневниках, кандидатура б.
міністра скарбу д-ра В. Коритовського
виступає з певною прихильністю з ру-
ських кругів. Др. Коритовський і своїми заво-
довими здібностями і витривалою працею і
довголітнім урядованем на становищі прези-
дента кр. дирекції скарбу мав нагоду основно
ознакомити ся з обставинами в краю і з
політичними відносинами, а при тім визначав
ся усе предметовістю супроти Русинів. Спра-
ва можливого наслідства на маршалківській
становищі є незвичайно важною не тільки для

краю, але й для обох народів і при виборі
личности повинні ріпати всі ті обставини,
від котрих залежати муть добрі відносини в
краю.

Допись зпід Львова.

(Чи важнійші народні, чи середні школи? По-
треба більшої опіки і помочи для рускої моло-
дежи. Потреба ревної праці священиків і кате-
хетів. Напасти п. Цегельського),

(Конець).

Отець Щепанюк сердить ся в „Ниві“ і
запевняє, що священики по містах щиро
працюють. Отже я ще раз отверто кажу, що
таких є мало. В кождім селі, де лише свя-
щеник щиро працює для справи народної і
церковної, там нема радикалізму, нема там
хрунів, ані польської школи, там священик є
вітцем, дорадником у всіх справах.

Для того прилюдно відкликаю ся до От-
ці духовних, щоби ревно і пильно опікували
ся нашим народом, серед которого бисто зро-
стає радикалізм і соціялізм, — серед которого
так багато одиниць з так легким серцем по-
кидає свій обряд та переходить на обряд ла-
тинський. Тепер дійшло до сего, що наколи
Поляк женить ся з Русинкою або і відворот,
обос стають Поляками.

Як бідак сторож-Русин посилав свою ди-
тину до рускої церкви, так противно сей бі-
дак, опинившись серед польського товариства,
іде до костела, бо там красно і чисто, почує
там красну науку і щиро Богу помолить ся.
В наших церквах навіть львівських, бруд, по-
рохи і павуття, не тільки в Успенській цер-
кві і катедральній храмі св. Юра, але й в но-
вій церкві Преображенській вже бруд, порох

І. Потапенко.

Баба вмішала ся.

Переклав **

(Дальше).

Моргуни були одинокою родиною в селі,
на яку міг батюшка вказувати, як на примір
гарного житя, тому й зрозуміла була его сла-
бість до них обох.

— Маю до вашої милости діло! — ска-
зав Антін.

Батюшка запросив его до кабінету і на-
віть просив сідати, на що однак Антін не зго-
див ся.

— Діло?.. Оповідай! Я всьо готов зро-
бити для Моргунів!

І тут у батюшки з розсіяння мало не
вирвало ся з язика: „Вже я Данилови прирік
повінчати его з Ганною“, але він якось в час
похопив ся.

— Та в чім діло? — додав він.

— Та діло таке, батюшка, що може оно
мені не до лиця... Хто его знає? Як люди
будуть дивити ся... Але для мене все те ви-
ключно...

— Так, так... А все таки я нічого не ро-
зумію.

— Справа така, що зразу не зрозумієш...

Се правда. Але головна причина... і тому я
до вас, батюшка, як до духовного отця звер-
таю ся...

— Гм!.. Сей також щось путає... Що
стало ся з ними, з Моргунами? — подумав
батюшка.

— Головна причина, батюшка, щоби мо-
му синові, Данилови про се не говорити...

— Данилови?

— Ему, батюшка... А причина мого діла
в тім, що як кождий чоловік не на небо, а
на землю глядить, по слабости своїй... І ска-
жім так, батюшка, що мені на п'ядесят шес-
тий рік пішло, — оно, правда, не молоді лі-
та, а чоловік з мене дужий і таке лише... По-
кійниці Марина, царство їй небесне, дванаї-
цять літ, як мене покинула, а живу собі, ні-
чого...

— Та в чім діло? — запитав батюшка,
бачучи, що Антін запутав ся в такі дебри
красноріччівості, з яких ніколи не вилізе.

— Ах, батюшка! — промовив Антін з
губоким зітханем. — Оно й ніяково говорити,
але перед вами, перед батюшкою, не можна
нічого скрити, тому, як кажуть, що без вас і
вода не освятить ся... Одним словом — я
задумав женити ся!

— Женити ся?

— Та вже я сказав — назад не возьму.
Женити ся, батюшка, женити ся.

І Антін стояв перед батюшкою цілком
пригнетений власним признанем. Батюшка

роздумував. До річи кажучи, то в бажаню
Антоня не було нічого дивного. Чоловік з не-
го здоров і навіть, коли хочете, до певної
степени гарний. Розуміє ся, що треба взяти
під увагу его вік. Літа в нікого без сліду не
проходять. Голова его — не без волосся, од-
нак на ній вже дещо блищить, в роді лисини,
є і сивина, хоть не багато; лице перенесло
п'ядесят шість літних спек. А се вже щось
значить! Та мимо сего Антін мужчина хоть
куди і бували на селі приміри, що женили ся
вдвіц значно старші від него. Але чому він
хоче утаїти се перед сином? Отся обставина
веліла батюшці призадумати ся.

— „Та що они в дійсности задумують,
ті Моргуни?... І що з ними стало ся?... Були
людьми — всім на подив і нараз завела ся
між ними інтрига. Що за чудеса?“

Батюшка сказав:

— Я не бачу тут нічого такого... Я на-
віть думаю, що справа в порядку.

— Я такж так думаю, батюшка.

— Ну, так... я се й кажу. Я говорю, що
справа в порядку і що церковному чиниови она
не суперечить. Але чому ти не хочеш вияви-
ти сего твому синові, Данилови, з яким ти
жив сердечно? Сего я не розумію.

— Так треба, батюшка... Так вийшло...
несміло відповів Антін.

— Так, але згодиш ся зі мною, що се
дуже дивне.

— Та оно так, але вже... Так оно вихо-
дить. Причина така є... А як ожено ся, тоді
я на певно всьо ему виявлю...

— Ну, та певно. Прецінь не можеш він-
чати ся в темнім куті... Я думаю, що сего ніяк
не можна утаїти...

— То правда, сказав Антін, хоть, очиви-
дно, не мав би нічого против сего, щоби по-
вінчати ся хоть би в темнім куті, коли лише
про те не дізнав ся Данило.

Ну, нехай буде і так, сказав батюшка,
пересвідчившись, що про причину затаня
не буде міг дізнати ся нічого від Антона. —
Колиж ти думаєш вінчати ся?

— Та думаю завтра післяти сватів а там
в чотири дні опісля і до церкви... Оно, вла-
стиво, діло в нас майже, що уладжене.

— Ну, гарно, щож робити, повинчаю... Сім
рубликів даш? га?

— Дорогенько оно, а всеж таки дам...
Чоловік раз на вік вінчає ся, а два рази рідко
лучає ся. Ну, пращайте, батюшка. Так я вже
надію ся, що перед сином...

— Гарно, гарно, так і буде!..

І Антін повернув вже на дорогу, щоби
відійти.

— Зажди, зажди! задержав его батюшка.

— Про найголовніше я забув тебе спи-
тати. З ким же ти жениш ся?

— Ах, Господи! промовив Антін, чіхраю-
чись в голову. А, справді, я сего не сказав.

В. Адамский Дивани. — Портієри. — Фіранки. — Стори. — Bonne femme. — Матерії мебльові.

Львів, Хотель Жоржа

Ціни знижені.

і павутине обліплюють стіни нової ще церкви. Чи ж приходники тих церков не поклика- ні до сего, щоби приневдили церковну служ- бу до сего, щоби удержувала церкву в чистоті, та щоби через те люди з відразом не від- вертали ся від такої церкви.

Щож на се скажете, о. Шепанюк?

Те саме дїє ся і по сільських церквах. Сему два роки бачив я церкву в Тлу- стім, де бруд був неописаний. Чи ж се має бути приміром для руского селянина, що- би він дбав про чистоту своєї хати?

Правда тяжкий обов'язок мають сьвя- щеники, але за се дуже а дуже вдячний а через те і повага їх там дійсно велика, де про такі справи дбають. Не радикальні адво- кати і всякі меценаси, але отці духовні по- винні бути провідниками народу, як Ісус Хри- стос сказав своїм апостолам: „Ідіть і навчаєте на- рід“.

По містах буває так, що сотки рускої дїтвори і старших приходять до сповіді, а не уміють по руски вісповідати ся тай говорять молитви по польски. Скоро до польского ксьондза прийде сповідатись чоловік, котрий не вміє по польски молитись, то сей сьвященник промовляє до его серця, визнає на катехіза- цию і сам такого чоловіка вичує молитви. Повинно би так бути у нас і наші катехити рускі повинні о се дбати. Польський сьвяще- ник катехит всяких способів лагідних, серд- чних до дитини уживає, щоби лише впоїти в ню любов до свого обряду і свого народу, — а у нас не все і не всюди так буває.

Коли о. Шепанюк се уважає неправдою, то нехай о тим всім особисто переконає ся а з певністю не будемо відваги даліше заки- дувати меві лож і нещирість. Я не дипломат, ані політик, лише бідак, Русин, вихований у Львові і тепер часто у Львові пробуваю і в своїй дописі все написав по prostu, як зви- чайно проста і щира людина.

Сердечно дякую Сьвітлій Редакції і Вп. п. Барвінському за щире серце і щирю любов до свого марода і за правду, якої не бояв ся помістити в „Руслані“ і за се, що і мов пись- мо редакция помістила, а не так, як се дїє ся в „Ділі“, де поміщує ся дописи лише при- хильні для его редакторів і его опікунів. — Щире і отверте слово звичайно там місця знайти не може.

Що до назвиска мого, то запевняю о. Шепанюка, що подам его вповні ему до відо- ма тоді, коли всі ті подадуть свої назвиска, котрі писали преріжні напасти в „Ділі“ та в „Ниві“.

На останку позволю собі ще висловити свій погляд що до промови п. Цегель- ского на похороні нещасного Чорнія.

Скажу лише се, що сі панове страшно прислугу висьвідчають українській молодезі.

Женю ся, батюшка, з вдовою Івгою, знаєте?

— Якою Івгою? Їх є в нас чотири, а з тих три вдови.

— З Івгою, батюшка, Лободихою?

— Що-о-о?

Батюшка прикусив язик і виплявив на него очи. Своєю дорогою і Антін поглянув на него не без здивованя. Чому батюшка так очи на мене вглянув? Чи в Івги є який брак, якого я не завважав? Чи она відьма, чи що?..

— А чомуж би не з Івгою, батюшка, спи- тав він.

— Та я нічого... З Івгою, чи не з Івгою, меві однаково! промовив батюшка, отямив- шись ві здивованя. — Щож Івга жінка гарна, вдова чесна, господарна...

— Те саме і я говорю... А я думав, що ви... Ну, так простіть, батюшка!..

І Антін пішов, а батюшка лишив ся ціл- ком збентежений тими двома тайнами, що взаїмно себе виключали.

Тепер вже для нас майже зрозуміле, чо- му Антін і Данило так бояли ся в останних днях глядіти один другому в лице. Але треба нам познакомити ся і з двома героїнями на- шого оповіданя.

(Дальше буде).

Передовсім треба би старати ся більше за- опікувати ся нещасною молодезією, дати їй щиро народних і честних провідників і учи- телів, від часу до часу гуртувати її, помагати їй добрими радами і науками, заправляти їх до твердого життя, виробляти в них характер, додавати їм сили, відваги, охоти передовсім до праці, до любови своєї народности і своєї Церкви. Треба виховувати молодіж на людий праці і енергії а не на людий слабих на душі і тілі, щоби сі люди могли і всяке нещасте бодро знести а не в лоб собі стріляти. Се ро- блять люди слабих сил, душі, серця і харак- теру. Такими людьми повинна би наша су- сільність займатися щиро, а не рефунством сь нещасну молодіж пхати до більшої зневі- ри і позбавляти енергії життя і охоти до пра- ці, котрої так мало тепер бачи- мо у нашої молодези. Є в наших бурсах різні настоятелі, ректори, навіть сьвя- щеники, повинні би отже там хоч раз в тиждень улажувати в бурсі відповідні науки, відчити і тим способом молодіж вихову- вати.

Вкінці осмілью ся запитати наших по- слів, чому не старають ся виснажити права прилюдности бодай для деяких руских шкіл приватних?

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєдну- вати нам нових передплатників в кругах сво- їх знайомих.

З державної ради.

На початку вчорашнього засідання палати послів п. Дулібич (Хорват) поставив вне- сок на отворене розправи над заявою міні- стра-предсідника в справі Хорватії. Внесок сей прийнято і відразу приступлено до роз- прави.

Пос. Фідлер заявив, що Чехи вповні прилучують ся до акції, яку зачали полудне- ві Славяни. Підніє велике значіння полудневих Славян та се, що підняті проти хорватско- сербского народа протиконституційні заря- дження мусять причинити ся ще до зменшення і так вже-малых симпатий підданств Славян зглядом монархії з причини невідповідного з ними поведеня.

До такого становища склонює Чехів сло- вянська єдність, а також і се, що порушене конституції ділає часом заразно. Бо зна- менним є, що говорено поважно також про установлене правительственного комісаря в Чехах, так що мужі науки мусіли прилюдно проти сего виступити.

Бесідник витев з вдовою Івгою, заяву мін. предсідника, а передовсім се, що поклав на- тиск на удержане конституційних відносин в обох половинах монархії і уважає се умови- ною удержаня дуалістичного устрою. Бесідник висказує надію, що правительство подбає про удержане конституції в Хорватії.

Пос. Крек (слов. люд.) заявив, що ся розправа має бути рішучим протестом ав- стрійських народів проти зовсім фальшивої з огляду правно-історичного політики і мораль- ности Мадярів.

Ми — каже бесідник — народи, що в тій державі дійшли до визволення, постоїмо також за свободу інших народів в цілій монархії.

Опісля промовляли п. п.: Б а л а к (серб. нар.) і Л е о.

Іменем кола польского сказав п. Л е о, що хотія Поляки були від віків в добрих і приязних сусідних взаєминах з Мадярами і в їх борбах о свободу оказували їм завсїгда як найсердечніші симпатії, то однак мусять жа- літи, що настали такі сумні і неконституційні відносини в такім важнім для монархії коро- лівстві, як Хорватія.

Нарід наш — говорив бесідник — може служити класичним приміром на се, що по- літик лише тоді може досягнути постійний успіх, наколи зуміє приєднати собі постійну любов і привязане народа. Відчуваємо тим більше болі і терпіня південних Славян, що

все були ми пересвідчені, що будучина і мо- гучість австро-угорської монархії є угрунтована лише в повнім задержаню права, конституції і вільности.

З наведених причин приймає коло поль- ске з вдовою Івгою відомі відомі міністра предсідника і сподів ся, що для добра всеї монархії будуть привернені небавом в Хорва- тії конституційні відносини. (Оплески у По- ляків і півд. Славян).

З черги промовляли пп. Дулібич і Тресіч-Павічич (Хорват).

Др. Авг. Грос заявив іменем нїм. нар. союзу, що також і Нїмці жаліють з при- чини завішеня конституції в Хорватії, бо на- суває ся побоюване, що подібні зарядження мо- гли би найти примінене також в інших частях монархії. Можна надїяти ся, що мін. предсід- ник буде стремити до скорого приверненя кон- ституційних відносин в Хорватії.

П. Штеклер іменем партії христ- суспільної заявив, що приймає оновішню від- повідь мін. предсідника до відома і протестує проти політики насильств, яку ведуть Мадяри в Хорватії. Справа Хорватії викликає симпа- тию у всіх народів.

Слідуючі бесідники пп. Немец і А- длер прилучили ся до повисших про- тестів.

На тім замкнено розправу і вибрано го- ловних бесідників п. Дашиньского і п. Ро- манчука.

П. Д а ш и н ь с к и й виводив, що в о- бох половинах монархії виймові стани є все знаком, що мудрість правительства не допи- сала і остерігав перед висуванем одного на- рода проти другого, та протестував проти на- рушуваня конституції горсткою малярских вельмож і проти гноблення Хорватів.

П. Романчук зазначив, що мало котрий нарід відчуває більше гноблене брат- ного хорватского народа, як нарід руский, ко- трий сам з правила є в Галичині в виймові стані. Не лише з причини солідарности, але і з етичних мотивів, бо сторонництво бесід- ника все виступало проти всякого гноблення, котрого будь народу, засилає бесідник братво- му сербско-хорватскому народови найгорячій- ше поздоровлене, заохочує Хорватів до витре- ваня в борбі і висказує надію, що в Хорватії будуть привернені як найскорше конституцій- ні закони.

На тім покінчено розправу. Палата при- ступила до дальших нарад над наглыми вне- сками в справі ревізії домово-чиншового по- датку.

П. Б а к с а мотивував наглість свого внеска.

П. Б р а й т е р в запиті до предсідника палати підніє, що кружляють чутки про усту- плене маршалка Баденього, та що его наслід- ником має стати п. Абрагамович. Бесідник виступив відтак в острих словах проти пос. Абрагамовича.

Предс. палати попросив в відповіді, що- би на будуче не ставити подібних запитів о справи, які не належать до обсягу ділава президії.

На тім замкнено засідане; слідуюче у- вторник.

Політичний огляд

Заграниця.

Італійско-турецка війна. Вже вчера писали ми про напад італійської флотії на Дарданелі. Сей напад не привіє Італійцям бажаного ви- слїду, бо привіз їх до втрати одного воєнного корабля, а у великодержав, особливож у Тур- ків викликав сильне негодоване. А найважливі- ше, що турецьке правительство задумує вида- лити тепер з своїх границь всіх Італійців і замкнуло вже дарданельський пролив для якої небудь мореплавби до того часу, поки хоч о- ден італійський корабель находити ся буде на Егейським морі.

Турки згромадили на обох побережах дарданельского проливу поперх 30,000 жовні- рів, які розтаборили ся в шатрах. Заосмотре

не берегів в телеграфи і телефони є знамени- те, так, що Турки момуть кожної хвилі вібра- ти на загроженій точці значні війскові сили. Крім того зосередили турецьку флоту, стере- жеву торпедовцями, що стоять в поготові са- ме при візді до Дарданелів.

Як доносять з Царгороду зачали вче- ра Італійці бомбардувати Ай- валі.

Найважливішою однак подією є замкнене Дарданелів. Сей факт відчутно діймаючо де- які держави, передовсім Англія, Австро-Угор- щина і Росія, для яких торговлі замкнене Дарданелів принесе великі втрати.

Несупокої в Марокко, а особливо в місті Фезі і околиці становлять журбу дня европей- ских великодержав, що мають свої посїлости в Африці. Бо коли би всі мусулманські пле- мена підняли ворохобно, на що заносить ся, що тоді стало би ся?

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В неділю: руско-кат.: Мирона; римо-кат.: Ансельма. — В понеділок: руско- кат.: Евсипія муч.; римо-кат.: Сотера. — Ві- второк: руско-кат.: Терентія; римо-кат.: Вой- тіха еп.

— **Напасть „Галичанина“ на Ексцеленцію Ми- трополита.** Не раз і не двічі зазначили ми наше становище в справі голодового страйку тай дальших заворушень серед питомців ду- ховної семінарії. Був се крок крайню необду- манний, що прийіс Церкві і народній справі багато шкоди, а Ексц. Митрополитови приспо- рив нечувано багато прикостей. Вершком не- такту питомців було уложене ними письмо, яке видобув і оголосив „Галичанин“, а в я- кім недотепні автори хвалили ся, що високо- поставлені люди признали ідею питомців „свѣтлою і подиктованою любовю до Церкви і народа“. Ми нарочно про се письмо не зга- дували, бо гадали, що кожний розумний чо- ловік возьме его на рахунок молодечої не- розваги і перейде над ним до дневного по- рядку.

Тимчасом „Галичанин“ вважав умісним з нагоди наведених слів письма питомців на- пасти на Ексц. Митрополита і наторочив між- ним такі нісенітніці: „історія галицько-рус- кой церкви запишетъ, що хуліганські без- порядки в львовской духовной семінарії, вызиваемые мазепинскими клириками, нача- лись за митрополита Андрея Шептицького; по- слѣдній ихъ терпѣлъ, они происходили по его волѣ и по его волѣ прекращались“. При сій нагоді ударив „Галичанин“ на руский епи- скопат за его будто би „партійного поведе- нія“ і подав „наставленія“, як Владики ма- ють поводити ся. Напасть є так безлична, що не хоче ся вірити, щоби се писав орган, який має претенсїю, щоби его поважно трактува- ти. І коли взагалі не маємо ніяких претенсій до „Галичанина“, який аж надто багато дав доказів своєї „прихильности“ для нашої Цер- кви і Владик, то запитаємо, що на се скажуть сьвященники, приклонники „Галичанина“, які его морально і матеріально підпомагають?

— **В честь Бендасюка?** В неділю, дня 21. л. цьвітня задумують львівські „руські“ ула- дити „торжественний вечер“ в честь будто би „півднєв“ народного героя Н. А. Некра- сова, Т. Г. Шевченко а І. С. Никитина“. Сам „торжественний вечер“ має відбутися в салі „Народного Дому“ о год. 7. вечером, а щоби, хорони Господи, не попав ся туди який Українець, тому „входъ только за личными приглашеніями“. Случайно попало нам таке „приглашеніє“ в руки і з него ми дізнали ся, що торжественний вечер“ відбуде ся під „протекторатомъ“ господа: „М. Авды- ковичъ, С. Давидовичъ, А. Джулинской, Б. Гумецкой, Ф. Зяцько, М. Колянковской, О. Ку- ницкой, С. Марковой, К. Матковской, И. Ов- чарской, И. Пушинской, Ю. Шкирпанъ, И. Церохъ, і „господъ“ „д-ра Н. Антоневица

Що робимо нині вечером?

Часто чуємо в часі мясниць се питане Відповідь проста. За- купити грамофон сьвітової марки ПИШУЧИЙ АНГЕЛИК який перевисшає що до якості всі інші подібні вироби. Шумні реклами конкурентційних фірм завели вже неодного, бо дістав за дорогі гроші лихий товар.

Одинокий склад грамофонів і плит з пишучим ангелином у

Йосифа Векслера

у Любові ул. Сикстуска ч. 2, ч. тел. 1560.

В Кракові, ул. Фльоріанська ч. 25.

Філія в Кракові, ул. Гродзка 71.

Ті грамофони є примінені до новочасної техніки і всіх здобутків на тій області, про що кожний може пересвідчити ся. — Демон- страція без примусу купна. Цінники даром і франко. — Концерто- вий грамофон разом з 5 платами с. є 10 знять коштує 50 К. Вся- кі плити, крім марки „Ангелик“ і „Зонифон“, купують по 2 К.

Перерібки патефонів на грамофон ангелинові.

С. Бендасюна, д-ра В. Дудкевича, д-ра Ів. Гриневецкого, д-ра М. Глушкевича, д-ра І. Івасечка, сов. Є. Куницького, сов. В. Курьоло-вича, С. Лабенського, д-ра Д. Маркова, Г. Маль-ца, проф. Свистуна, І. Цероха, В. Яворовска-го". Ми виписали всі прізвища з „приглаше-нія“, щоби читачі могли пересвідчитися, що тут не розходиться о пошановане згада-них поетів, які, певно, в гробі обернули би ся, коли би знали, хто в їх честь вечери спра-вляє. Се обидва для всіх трьох поетів, коли „торжественний вечер“ має відбутися під протекторатом С. Бендасюна, що саме тепер замкнений у в'язниці і против якого веде ся слідство о дуже погані провини. Саме підпи-сане Бендасюна на „приглашеніях“ свід-чить, що тут розходиться о маніфестацію в честь його, а не концерт в пам'ять трьох назва-них поетів. І ми не дивуємося, що Дудкевиче-ви, Марковови, Лабенському, Глушкевичеви, Гриневецкому, та другим, бо се „товариши по ідеї“, але питаємо, чи місцетам на підпис сеніора Ставропігії, д-ра Івасечка, голови церковного, като-лицького братства, або чи не сором там підписувати ся бібліотекаре-ви „Народного Дому“ і голові „общества Качковского, проф. Свистунові? Чи вже таке „умоумраче-ніє“ їх напало, що для них і їх товариств Бендасюк під парю? Чи не скандал?

— **Росія, Австрія і „Новое Время“**. „Сзас“ нотує чутку, що російський амбасадор Гіре-появив ся у міністра заграничних справ Берх-тольда і зложив іменем свого правительства заяву, що російське правительство не іденти-фікує ся з протиявстрійською кампанією дне-вника „Новое Время“, і що зірвало з сим дне-вником всякі зносини.

— **Містифікація „Діла“**. Передвчорашнє „Ді-ло“ впало жертвою прикрої містифікації. В дописі про повстанє архієпископа Карла Фран-ца Йосифа в Коломиї зобразив містифікатор „Діла“ так невірні факти, що аж урядово за-перечено їм. Наша редакція одержала вчора по замкненню числа в сій справі телеграму слідуючого змісту: „Допис „Діла“ про архі-єпископа скандально неправдива“. Будь-що-будь була се досить удачна проба скомпромітована Українців таки в... українським органі. Давне, що „Діло“ так безконтрольно прийняло інформа-цію від ворожого Русина містифікатора, бо що деяким кругам ходило о обезславленє нашого національного руху, видно хочби з того, як маркантно зазначували деякі польські часопи-си („Gazeta narodowa“, „Słowo polskie“) участь такого Дудкевича в повстанню архієпископа.

— **З сокильського життя**. Мало є міських „Со-колів“, які би так живо розвивали ся, як станіславський „Сокол“. Сего року минає 10 літ від заложення сего товариства. В останніх роках его старшина з головою надівж. Миро-ном попри ведене руханки в кількох відді-лах заходить ся особливо біля виставлення свого дому. По кількох щасливих переторгах реальностями станіславський „Сокол“ є явнім власником реальності при ул. 3-го Мая ч. 18. яка представляє вартість около 100.000 К. Вправді висить над нею доволі значний довг, але така енергічна старшина порадиє собі із его сплатою. В останній році мало тов-о 135 членів, число вправді мале, на таке місто як Станіславів. Тов-о брало участь у всіх про-вах народного життя, переводило люстрації пожежно-руханкових товариств в повіті, уда-джувано фестини, забави для дітей, руханко-ві вечери, а на краєвий з'їзд до Львова при-везло 1.200 учасників. На заг. зборах дня 25. с. м. старшина стане перед членами із знач-ним доробком.

— **Мандрівна українських студентів політехні-ки по Галичині**. З кінцем мая приїде до Гали-чини гурток студентів київської політехніки для ознайомлення з галицькою Україною.

— **Російська пропаганда і шпіонажа в Гали-чині**. Дня 17 с. м. перевів начальник бовшо-вещкого суду і прокуратор в асисті двох жан-дармів ревізію у двох місцевих селян, зви-сних русофільських агітаторів, Гаврила і Ва-силя Барткових в селі Бовшові, рогатинського повіту. Найдено підозрілу кореспонденцію і багато агітаційних брошур. Поки що оставле-но сих агітаторів на волі.

— **Обманства залізничних кондукторів**. В Кра-кові викрито обманства, яких допускали ся кондуктори на шляху Підволочиска Львів-Кра-ків. Іменно робітники всідали до поїздів без білетів і домагали ся т. зв. „післяплат“. Кон-дуктори видавали їм карти до близької стації, ніж домагали ся і в той спосіб заробляли

300—400 К місячно. Вчора арештовано в Тше-біні 4 кондукторів зі Львова: Доманського, Ба-рана, Кшемевецкого і Козака.

— **З російського раю**. З Іркутська доносять: В полочкарні золота тов-а „Лена“ відбули грізні робітничі страйки. Візване до удержання порядку військо ужило оружя. Убито 107 осіб, покалічено 80.

— **Православє в Золочівщині**. Із Золочева доносять, що православний батюшка Цимбала сьвятить на Великдень паски в Ляцкім і обі-хав зі сповідію та богослуженнями села Стінку Трудовач і Вільшаницю, в яких багато людей зголосило свій перехід на православє. На жаль, в Золочівщині якість не чути про протиділанє православній пропаганді.

— **Шкоди заподіяні останніми морозами**. Зі всіх сторін монархії доносять, що останні мо-рози наробили великої шкоди в раних ово-чях, а по часті і виноградниках. Був се мо-роз 4 до 5 степенів. З раних овочів ушко-див найбільше морелі і бросквині, котрі вже були порозцвітали ся. Не менше потерпіли також і ранні грушки. Винна лоза в наслідок марцевого тепла так розванула ся, що було повне круженє соків. Однак з причини зимна ціле круженє здержало ся, а соки замерзли.

В Галичині є також одна місцевина, де на більшій розмірі управляють виноград і мо-релі. Се місто Заліщики і околиця. Звідтам доносять, що мороз зовсім знищив сегорічний політок винограду і морель.

— **Огні**. В селі Підчечарах, 2 кілометри від Тисмениці вибух в неділю, дня 14. с. м. о 3. год. по полудні великий огонь в домі Гриця Захарчука, обезпеченого в товаристві „Дністер“. В короткім часі обняв огонь в на-слідок вітру 13 загорд. Ратунок був немо-жливий. З будинків 6 було обезпечених в „Дністрі“, 7 в краківським товаристві а один не був зовсім обезпечений. Шкода є значна, бо згоріло багато движимостей і інвентарів зов-сім необезпечених. Огонь діткнув найбогат-ших господарів. Підозріє о підпал паде на одного з господарів, котрий вперед обезпечив, на велику суму своє майно, а відтак підпалив за що арештувала вже его жандармерія.

— **Страшна катастрофа на морю**. З Нового Йорка доносять: Оної о год. 2:45 вночі при-чалила до новоїорської пристані „Carpatia“. Доступ до корабля був замкнений, бо до при-стані прибули величезні товпи публіки. На-самперед вийшли на поміст корабля комісарі візду і сенату та лікарі. Стверджено, що по-верх 200 подорожних, вратованих з корабля „Titanic“ є в тяжко хорих.

Сензацийно поділлала вістка, що капітан „Titanic-a“ Сміт застрілив ся зараз по ката-строфі. Вже в хвилині удару з ледяною горою хотів Сміт сповнити самоубийство, але пере-шкодили єму в тім офіцери. Небавом однак вибів Сміт на поміст капітана і застрілив ся. Також старший корабельний інженер сповнив самоубийство.

Підчас ратункової акції прийшло до страшних боїв о місця в човнах. Трех італій-ських моряків підчас того застрілено. Не було зовсім карності. Один з вратованих, Давіт, оповідає, що в хвилині катастрофи настав на кораблі страшний переполох, тим більше, що внаслідком вибуху погасли на кораблі всі світлі.

Вратований подорожний з „Titanic-a“ Beasly, каже, що стояв на помості саме тоді, коли корабель зударив ся з ледяною горою і учув легке потрясенє. Грізного небезпечен-ства нічо не віщувало. В одній каюті бачив граючих в карти топників. Спостеріг ледяну гору, але не припускав, що та гора перервала дно корабля. В салі музика грала далше, а Beasly пішов до своєї каюті. Небавом вер-нувшись знову на поміст, де було вже досить лю-дей, котрі з тривогою розпитували ся, чому здержано машини. Beasly вдягнув ся в теплу одіж, бо було зимно. За хвилину вже майже всі подорожні були на помості. Тепер прика-зав капітан закладати підможі на убрання ратункові пояси і впускати їх на човни. На помості був спокій. Служба пильнувала по-рядків. Була спокійна, але вигляд їх лиця вказував, що зайшло щось поважного. На при-каз капітана мужичини подали ся взад, а жен-щини і діти перейшли на нижній поміст, звідки переносили їх на ратункові човни. Кілька женщин не хотіло опустити своїх му-жів; мусіли їх насильно відірвати від мужів. Мимо сего був великий порядок. Повідливе-но женщин і дітей всідали до човнів мужи-чин з неменшим спокоєм. Коли Beasly всідав на човно о чверть на першу, спостеріг, що

„Titanic“ подав ся на праву сторону, а его зад підніс ся високо в гору. Останній раз засьвітили ще світлі, але зараз всі погасли. Чути було тріск і лопіт машин. Зад корабля підніс ся на 150 стіп в гору і виглядав мов велика чорна маса; потім цілий корабель пе-рехилив ся на бік і затопив ся. Чути було страшний крик соток людей, що топили ся в зимній воді і кликали о поміч.

Інший зуратованих оповідає, що подо-рожні почули в перед два легкі потрясення, що не викликали найменшого ляку. Мимо сего здержано сейчас машини. Далше оповідає, що капітан Сміт стоячи на помості командан-та, застрілив ся. Також відобрав собі жите перший офіцер. Інші уратовані кажуть, що виділи капітана Сміта, що стояв на капітан-ським помості аж до хвилині затоплення корабля.

„Evening World“ подає слідуєче опові-данє Кароля Гурда, що вратував ся з кора-бля „Titanic“. При затопленю „Titanica“ зги-нуло 1.700 людей. Ледову гору спостережено в віддалі чверть милі, але удар з нею кора-бля наступив в тій хвилі. Чути було скрипіт засув, котрі замикали двері, щоби не допусти-ти води. В хвилину пізнійше приказав капітан щоби заложено подорожним ратункові пояси і спущено човни. Один човен з мужичинами, що стояли на помості, відплив перший. Коли на помості повстало замішанє, дано приказ: женщины і діти вперед! Мужичини подали ся взад. Офіцери витягнули револьвери, щоби привернути лад, але не потребували їх ужи-вати. Загребіли перед затопленєм револьве-рові стріли і дали причину до поговірок, що капітан і перший офіцер застрілили ся. Інші подорожні кажуть, що капітан в хвилі, коли мав корабель потопати, скочив в море. Потім видно було багато топлячих ся подорожних, хотів мали на собі пояси. Тіла пливали по воді. В хвилині затоплення смичкова оркестра грала гимн: „Близше Тебе, мій Боже!“ Пані Івдора Красова не хотіла опустити мужа. Ніхто не перечить, що служба поводила ся по героїській, так само і полковник Астор і інші подорожні першої класи. Система перегород на кораблі не перешкодила вправді затопленю корабля, але значно его спізнила.

Новоїорський дописець подає в „Frkft. Ztg.“ оповіданє швайцарського директора банку Мак-сима Сталіго про катастрофу. Він і директор Сімоні були в неділю до год. 11:30 вночі на помості корабля „Titanic-a“. Оба прохо-джували ся, розмовляючи. Була гарна погода, зьвізданє небо, а море спокійне. Було досить діймаюче зимно. Корабель плив з повним роз-гоном. Оба пішли спати, однак ледви зачали розбирати ся, почули глухий тріск і легкий удар. Вибігли на коридор, однак ту успокоїв їх слуга словами, що нічо не стало ся. Мимо сего однак вийшли они оба на поміст. На по-мості був спокій. Здивувало їх лишень то, ко-ли побачили на помості велику скількість ле-ду. Нагло з корабля піднесла ся велика пара, однак спокій був далше, а корабельна служ-ба успокоювала, що нічого не стало ся. Ко-рабельна музика грала як звичайно. Нараз за-мічено, що капітан корабля приказав спусти-ти ратункові човни. Коли запитали ся капіта-на чому — відповів, що для всякої безпеки. Однак по кількох хвилях візвано женщини, що їхали І. Чмола, щоби зійшли до човен. На кораблі мимо сего далше був спокій. Чов-на були порожні. Війшли ми, каже, до одного човна. Музика грала без перерви. В тім побачено, що корабель занурив ся своїм передом в море, а машини станули. Чути було слова: Брати ратункові пояси. Карність була взірце-ва, а служба успокоювала далше подорожних. До одного човна всідало 50—60 осіб. Коли ми віддалили ся від корабля, тоді доперва мо-жна було замітити на кораблі деяке заміша-нє. Що далше стало ся, ми не бачили, бо все сьвітло на кораблі вгасло, а наші човни відплинули геть далеко. В 4 години потім за-брала нас „Карнатія“.

Оповідки.

— **Жертви на „Дім Сиріт“ в Станіславі**. На вкладкову книжку „Власної Помочи“ ч. 81 зволюли ласкаво прислати на „Дім Сиріт“ в Станіславі, отсі ласкаві Добродії (в коронах): о. декан І. Чмола з Улашківце складку від Н. Н. 1, від Н. Боднар з Капустинець 1, від Магди Дутка з Капустинець 2, від Ю. Любої з Капустинець 1, від Анни Рафак з Улашко-вце 1-02 і від Юстини Галайчук з Улашко-вце 20 с, разом 6:22 К; о. радник П. Шан-ковський з Копичинець 1 і кличе тих всіх, ко-трі ще нічого не дали, а почувають ся до о-бв'язку зглядом бідних своїх ближних; уряд

парох. в Боднарові складку молодіжи в часі коляди 6; НН з Боднарова 1, о. В. Кираче-вський з Чернятина 10, кличе д-ра П. Стебел-ського проф. унів. львівського і Г. Цеглинсько-го, посла до парламенту; о. Н. Кисілевський з Городенки 4 і кличе о. Я. Сербинського і о. Панталей. Городецького і о. Ев. Петровського з Тисмениці; п. Марія Кисілевська 2 і кличе п. Яросл. жену о. Евг. Петровського і п. Ол. Гу-ляй жену о. Гуляя з Городенки; Мартуся Ки-сілевська донька о. Н. і М. Кисілевських 50 с. і кличе Олю і Славка Островських з Тис-мениці; п. Надя Котлярчук з Городенки 2, і кличе п. Книгиницку, жену о. пароха з Вербо-вце і п. Олену Бурнаду, дочку о. пароха з Королівки; Костусь Котлярчук 50 с і кличе Ореста Макогольського з Поточиск і Остапа Стрільчика з Стрільча; п. Олена Бахталовська складку в домі о. Коростіля 3; о. Яків Сер-бенський з Семаковець 3:06; о. І. Навроцький з Голгоць 5; о. Ер. Барш з Канади 24:50 с; с. крилош. Щепкович 30; о. Г. Ковч з Коши-ловець 10 замість повідомленя о вінчаню его дочки Зофії з Сьвістелем, ук. богословом; о. радник Ал. Навроцький з Загіздя 50; о. крил. Вальницький 1; о. Ев. Кульчицький з Терки пе-ремискої епархії 12; о. М. Стасашин з Паушів-ки 20; о. Я. Тарнавський з Мухавки 4 замість желань з нагоди вінчаня пп. Сьвістелів; о. Й. Вигнанський з Лисовце 5, Н. з Нолани 2:50 с; о. М. Черник з Чорткова 4; о. Ап. Симоніч з Кіцманя з нагоди вінчаня доньки о. Кольча замість желань; п. Марія Маркевич з Стай-славова 10; п. Зленко з Станіславова 74 с; Пар. Костик 2; о. крил. Вальницький 1; о. Ів Харук з Королівки 15; о. П. Чужак з Губиня 5 і кличе о. Волод. Лисінецкого з Гвоздя і д-ра Яр. Гордицького з Коломиї; о. Ів. Ухач з Горошової 2 замість желань з нагоди він-чаня д-ра Ганкевича, адвоката в Коломиї; о. декан Ан. Дмитраш з Залуча н. Чер. 10 і кли-че о. Залучкого з Белелуї і о. Мод. Лукаше-вича з Стецевої; о. І. Голд. замість желань весільних для доньки о. Ковча 4; о. Волод. Скоробогатий в Нарава 8; о. Йос. Росткович з Соцулівки 50 К.

Посмертні оповістки.

Йосифа з Янкевичів Заборська, вдова по п. к. лісничім, померла дня 13. с. м. в 66. році життя в Княжівськ. Покійна була ревною па-тристкою. В. І. п.!

Телеграми

з дня 20. цвітня.

Відень. (ТКБ). Вчора прийняв цісар о 11. годині перед полуднем на окремім послуханю в Шенбруні міністра Лукача.

Будапешт. „Bud. Corr.“ доносить, що мін. Лукача іменовано предсідником угорського кабінету. Др. Лукач вертає нині до Будапеш-ту, щоби приготувати утворенє кабінету. За кілька днів др. Лукач прибуде до Відня, що-би предложити цісареві листу нового кабін-ету.

Відень. (ТКБ). Бюджетова комісія палати послів скликана на 23. с. м. з таким поряд-ком нарад: Далше продовженє загальної роз-прави над предлоєм про італійський правни-чий виділ.

Відень. (ТКБ). Далматійський клуб по-становив і на далше вести як найострій-шу опозицію в палаті, доки не будуть при-вернені в Хорватії законні відносини.

Париж. Дневник „Matin“ заповідає, що на водах турецьких плянує ся спільна акція російської і італійської флотії. Російська мані-фестація буде мати мировий характер.

Надіслане.

(За сю рубрику Редакція не відповідає).

Пляни на церкви, доми парохіальні і народні ви-конує бюро архітекта

Василя Нагірного

у Львові

ул. На Скалці ч. 3

Ринок ч. 36.

374(7)

Достарчаємо матеріяли будівельні як дахівку, плитки враз з уложенєм, етерніт, папу і т. д

Літопис села Несторівці (в Зборівщині).

Написав о. Інокент Барвінський
б. приходник сего села.

(Дальше).

Марія Кароліна, послідна з дому Собі-
ських умерла в маю р. 1740. Шептицький, Епи-
скоп Львівський, званий примасом Руси, дер-
жав в посесії Поморянський ключ до р. 1731,
в котрім відступив посесію Воводі поділь-
ському Янови з Тенчина і Чекаржевич, Тарлі,
котрий на добрах Поморянських мав великі
суми заінтабульовані. Той Тарло по смерті
королевича Якова і его дочки хотів загорну-
ти всю Жовківщину, бо ему належали ся ве-
ликі гроші Собіським позичені. З оружжем
отже був наїхав ті добра. Але Радивилл, котрий
зобов'язав ся довг ему виплатити і весь має-
ток титулом кунна вже від Марії Кароліни
набув, наспів також з військом, в силі 3.000
людей, вигнав Тарлу з Жовки, утікаючого
гоним, і на останку схоронившого ся в Золо-
чеві обляг, де силою і за рішенням коронного
трибуналу змусив Тарла до капітуляції і зре-
чення всіх претенсій до дібр.

Радивилл, т. є: 1) Михайл Казимир
(† 1763), котрий писав ся: „Książę na Olyse,
Nieświeżu, Birzacz, Dubinkach, Klecku, św.
raństwa Rzymskiego, hrabia na Mirze, Szydło-
wcu, Krożach, Kopyzi i Białej, a na Zółkwi,
Złoczowie, Pomorzaniach, Sasowie, Pan i Dzie-
dzie, Wojewoda Wileński, Hetman W. Ks. Lit.
Cztuchowski, Kamieniecki, Nowotargski, Par-
czewski, Ocieski etc, Starosta“ і син его з І.
супружества, наслідник на дідичтві Кароль
(vulgo: Panie Kochanku) „Nieświeżki Ordynat“
(† 1790), а дальше син з ІІ. супружества Бро-
ним (1787) і тогоч син Доминик, послідний
на Жовкві, Поморянах etc. дідич, держали ті
добра до р. 1788, в котрім Станислав Пру-
шинський, каштелян Овруцький, а відтак Жи-
томарський за суму 409.918 зол. польсь. вийшов
в посідане того майна с. є ключа Поморяни
(місто), Лапавка, Бобровичи, Богутин, Кальна,
Ровгадів, Годів, Жабин, Хоробрів, Храбузна,
Славна, Плісняни, Коробець, Главна, Каплин-
ці, Ремизівці, Шпиколоси, Махнівці і Торхів.

Решта дібр Радивиллівських на Галицькій
Руси, при котрих утримали ся і Несторівці,
остали менше більше в цілости аж до часу,
коли Галичина перейшла під Австрійську
владу.

Хотят Радивилли посідали величезний
маєток і належали не йно до найбагатших
людей, але може бути і найбагатшими людь-
ми не тільки в самій Польщі, але мабуть і в
цілій Європі, для розкішного однакож життя і
марнотраства, питомого тоді всім польським
панам, мали і великі довги, за котрі ріжних
добробочивців, що добила ся у них фортуни,
поміщали яко посесорів численних своїх по-
сілостей. Австрійське правительство, обнявши
Галичину під свою владу, на домагане чи-
сленних віртелів Радивиллів, виставляло по-
одинокі ключі їх маєтностей на ліцитацію. І
так ключ золочівський з містом Золочевом і
селами: Тростянець, Ярославичі, Манилівка,
Сервири, Яцківці, Богдзівка, Білівці і Не-
сторівці з кінцем минушого століття набув
граф Лука Комарницький, як кажуть, тільки
за кільканайцять тисяч червонців.

Коли то пишу в р. 1868. і порівнюю те-
перішні часи з часами, о котрих говорю, сум-
но і жалко мені робить ся на гадку, що пе-
ред несповна ще сто літами панували тут
так могуті пани, як Собіські і Радивилли а те-
пер властителям сего єсть чоловік, котрий
тільки в урядовім стилі і з традиції часів
підданства називає ся паном, а дійсно з на-
жудою і з бідою борикає ся о щоденний
хліб.

Може хто до сеї літописи загляне по лі-
тах, коли пам'ять минулих літ і образ лю-
дей, о котрих оповідаю, більше ще затре ся,
ad perpetuam rei memoriam подаю тут де-
котрі відомости.

III. О походженню родини Радивиллів.

Початок сей родини губить ся в паморо-
щі часів і переказів. Спершу називала ся она
„Лисдейко“, походила з поганських архієреїв
і спокрєвнена була з першими князями Ли-
тви. Дперва коли введено християнство на
Литві, почали ся Лисдейки називати Радивил-
лами. Перші Радивилли знаходять ся в гра-
моті з р. 1401. іменно яко імя власне єдного
Лисдейка, сина Войшунда. Титул княжий о-

держала родина Радивиллів від німецького ці-
саря Максиміліана на державнім Соборі в
Augsburg у, коли цісар Николави Радивилло-
ви в р. 1518. диплом княжий прислав окре-
мим послом. В тім дипломі отримав сей ти-
тул Князя Гоньондзкого і Медельского. На
прошене польского короля Жигмонда Авгу-
ста, котрий Варвару Радивилл мав за жену,
наділив цісар Кароль V. р. 1549. Биржанську
лінійю Радивиллів титулом князем. Та лінійя
називала ся відтак Несвизкою (Nieśwież). Від
найдавніших часів до середини XVIII. столі-
ття помножали ся величаво маєтки тої лінійі
все більше. Она посідала два найбільші майо-
рати Несвижа на Литві і Олики на Волині
крім того нерухомий маєток в цілій Польщі
і одділила ще до того в половині XVIII. ви-
ку князівство Слуцке з всіми фєвдальними
правами і привілеями, котрі довгий час були
в посіданю, в рускій історії званого князя О-
лельковича, спокрєвненого з родом Ягайло-
нів. Януш Радивилл оженив ся з послідною
наслідницею з княжого дому Олельковичів,
Софією за панованя Жигмонда III. Януша
син не мав потомства мужеского і коли его
одинок дочка, Кароліна, пішла за муж на-
самперед за принца Юрія Бравншвейга, пі-
знійше за князя Neuburg (Pfalzgraf am Rhein),
Кароля Филипа, припало ему ціле майно Яну-
ша з князівством Слуцким. Князь Єроним
Фльоріан Радивилл, котрого мати посідала се
князівство в застав за гроші пожичені кня-
гані Neuburg, набув їх пізнійше дідично і у-
мер безпотомно в р. 1760. Князівство з про-
чими маєтками перейшло на его старшого
брата Михайла, гетмана Литовского, котрий
був Maiordomus Несвижа ітп. Князь Михайло
був два рази жонатий. З першою женою Ур-
шулею Вишневецькою мав сина Кароля і дві
дочки, з котрих старша вийшла за Ревуско-
го, а молодша за офіцера радивиллівських до-
мових військ, іменем Моравского. З другого
супружества князя Михайла з Анною Мугель-
ською, був син Єроним і три дочки. Єроним о-
дружений з принцесою Турн-Таксис, мав тіль-
кио дного сина Доминика*).

Князь Кароль, Panie Kochanku, хотів два
рази женив ся, не мав дітей. І так все майно
лінійі Несвизкої припало Доминикові, котрий
мав два роки, коли его отець в р. 1787. по-
мер в несповна 30. році віку. Князь Кароль
обняв майорат і інші посілости по смерті
свого вітця в р. 1763. Тоді приносили его ді-
дичні добра річного приходу більше як 10 мі-
ліонів зл. п., котрі при тодішніх цінах земних
плодів і при узглядненю стопи монетарної на
початку XVIII. віку рівняло ся 20 міліонам
рублів. Тут пам'ятати треба, що многі добра
Радивиллівських посілостей надані его сво-
йкам і іншим лицам в досмертне удержанє, а
многі знов заставлені були за довги так, що
з певністю третя часть приходів знаходила
ся в чужих руках.

Князь Кароль утримував 6000 домових
жовнірів і 6000 вниших, на віір німецької лян-
двери заведеної, міліції. З виймою двох шка-
дронів уланів, котрі рекрутували ся з шляхти
і піхота, стрільці, міліція і 4 шкадрони коза-
ків з князеві підданих хлопів. Артилерія чи-
сила 100 самих вільних людей, найбільше
чужисторонців. В Несвижі була фабрика по-
роху, арсенал з 50 пушками.

Двір князя діяв ся на висшій і низ-
шій. До висшого належали: плевніпотенти, ста-
рости або губернатори міст, секретарі, марша-
лок, конюший, котрий повинен був утриму-
вати найменше 300 коней на стайні, підконю-
ший, гардеробяник, котрий до публичної ліци-
тації предложив по смерті князя Кароля 300
пар богатих одєжий і 80 золотих і срібних
пасів, бібліотекар, книговодчик (бухгалтер),
стрілці, пажі і дворяни. До низшого належа-
ли: гусари, гайдуки, стрільці до польованя, по-
біжчики, льокаї, кухарі, огородинки і взагалі
вся служба. До низшого двора зачисляли ся
ще 60 музикантів з знаменитими вісьмецькими
і італійськими капелмістрами, потім актори і
акторки театральні, оперові співаки і тане-
чники балетові.

(Дальше буде).

*) Доминик не мав мужеского потомства
тільки дочку Стефанію, що вийшла за муж
за кн. Витгенштайна.

Галія оказійна Doroteum у Львові

лише при ул. Ліндого 6

(бічна Коперника)

продає з вільної руки без

Ліцитації

вживані і нові меблі, що походять із спадщи.
нових, конкурсних мас, з ліцитацій і з при-
ватних домів чи то з ліцитацій повдовіня, пе-
ренесеня, виїзду, або інших родинних відно-
син. Тепер є такі предмети дешево до набути:
2 фортеп'яни, кілька ідалень, спальні і сальони,
бюрові й канцелярийні уладження, уладження
мужеских покоїв кавалерських, шафи на книж-
ки, бюрка, бібліотеки, крісла, кресенси, столи-
отомани, софи, канапи, зеркала, лампи, го-
динники, перські і інші дивани, портієри,
тиєри, образи, мідорити: старинности, меблики,
порцеляни, огнетрєвалі каси, машини до пи-
саня, машини до шиття, мосяжні меблі, велізн-
бляшані, як і загалом усіякі бюрові уладженя
по дуже низьких, аж до здивованя цінах.

ЗАМІТКА. Відпродуючим свої домові у-
ладження платимо найсоліднійші ціни, полага-
джуємо заміни, виміни та перехованя. —
„ДОРТЕУМ, ЛЬВІВ, ул. ЛІНДОГО 6 (бічна Ко-
перника). Порозуміне з провінційно листово,
(23—30)

ДО
АМЕРИКИ
КАНАДИ

найліпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99.

Ціна переправи кораблем 220 корон за дорослі
особи разом з поголовним податком, а 120 K
за діти понизше 12 літ з погол. подат.

Уважайте на ч. 99.

ВІДІЗД З ПОРТІВ:

Карпатія з Триєсту 30 цвітня.

Саксонія з Триєсту 14. мая.

Панонія з Триєсту 25. мая.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найскорші і найвеличавіші пароходи
на світі:

Люзтанія, дня, 27/4, 18/5, 8/6, 9/6, 27/7.

Мавританія, 11/5, 1/6, 22/7, 13/7.

Першорядна ПИСАННЯ
ШКОЛА на
МАШИНІ
Жорберт Ерліх Львів, площа Смольки 4.
Склад машин до писаня і американських
уладжень бюрових.
(40—50)

Асекуруйте своє майхо від огню

в „Дністрі”!

Кожний Русин повинен асекуровати ся
від огню, щоби на случай пожежі не
понести страти, бо достаток одиниці то
добробит цілого народу.

Кожний Русин повинен асекуровати ся тіль-
ки в рускім товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР”

Нема жадного иншого руского товариства
асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР”

„ДНІСТЕР” рахує найдешевші оплати
заобезпеченя селянських будинків,

„ДНІСТЕР” звертає кождорічний чи-
стий зиск своїм членам; на рік 1911 ви-
носять зворот 10%.

„ДНІСТЕР” оцінює та виплачує шко-
ди по огни скоро і ретельно, а до комісії
запрошує все двох господарів на оціни-
телів.

„ДНІСТЕР” дає підмоги руским школам і
бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ” можуть
дістати позичку у всіх великих Банках і в
Товаристві взаїмного кредиту „Дністер”.

Власні фонди „Дністра” виносять
з кінцем 1911 року 3,353.305 корон.

„ДНІСТЕР” приймає обезпеченя на
житє у всіх догідних комбінаціях (на
дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНІСТРІ” можна обезпечити від
крадежи з вломом движимости всякого
рода, а товариства кредитові готівку,
цінні папери і векслі за дешевою пла-
тою премії.

Адреса „Дністра”: Товариство взаїмних
обезпечень „Дністер” у Львові, у власнім
домі ул. Руска ч. 20.

ЦЕРКОВНА ТОРГОВЛЯ

„ДОСТАВА”

Львів, ул. Руска 20, — Станіславів, ул. Смольки І,
Перемішль, Ринок 26.

Удержує найкращий вибір всяких церковних
річий. — Залучила найлучших артистів для ви-
готовлення іконостасів, престолів, кивотів і др.
Приймає у Львові золоченя чаші і всякі напрямки.
Здала досі загальні признання.
366(80сс)

ц. к. НАДВОРНІ ДОСТАВЦІ

П. ЛЯДШТЕТТЕР і СИНІ

ЛЬВІВ
МОДНІ ТОВАРИ ул. Академічна ч. 10.

Розклад їзди залізниці у Львові.

Відїзд з Головного двірця до:

Приїзд на Головний дворець з:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
3:40	8:22*	2:45*	7:00*	11:10
—	8:45	6:05	7:30	12:35*
—	—	5:46	—	—
—	—	3:50	—	—
6:15	10:40	2:18*	8:46	11:13
—	—	2:35	8:38*	—
6:00	9:15*	2:20*	—	10:48
—	9:37	—	—	2:50*
—	—	3:05	—	—
—	—	—	6:29	—
6:00	—	1:45	6:50	11:25
7:30	—	1:45	6:50	—
6:35	9:05	3:40	—	10:40
7:35	—	2:28	7:49	11:35E
6:06	7:22	—	—	11:35E
8:20	—	—	—	6:00
8:58	—	—	—	—
5:58	—	—	6:16	—
50	—	2:50	—	—

Кракова
Коакова
Мшани
Ряше а
Підволочиск
Красного
Чернівці
Чернівці
Станіславова
Ко. зині
Стрия
Лавочного
Самбора
Рави р. Брухович
Брухович
Яворова, Янова
Підгайців
Вяників
Стоянова

рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
5:50	9:00*	—	5:48	9:50
7:30	10:15	1:30*	8:25*	2:22*
—	—	—	7:15	—
—	—	1:10	5:40	—
7:20	11:55	2:10*	—	10:30
—	8:08*	—	10:10	—
8:05	—	2:05*	—	9:34
—	—	5:52	6:26*	12:05
—	10:25	—	—	—
5:45	—	—	—	—
7:28	11:40	6:45	—	11:00
7:28	11:40	4:25	—	11:00
8:00	9:58	1:40	9:00	—
7:33	—	1:26	8:00	—
—	—	—	—	—
8:15	—	4:30	—	—
—	11:15	—	10:20	—
—	11:15	—	10:20	12:16K
—	10:04	—	6:30	—

Відїзд з Підзамча до:

Приїзд на Підзамче з:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
6:30	11:01	2:33	9:09	11:33
—	—	2:52	8:51*	—
6:12	—	—	6:30	—
6:12	—	1:30	6:30	10:40K
8:12	—	—	5:38	—

Підволочиск
Красного
Підгайців
Винник
Стоянова

рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
7:01	11:3	1:55*	—	10:13
—	7:49*	—	5:16	—
—	10:5*	—	8:52	—
7:26	10:5	6:24	9:57	12:00K
9:42	—	6:11	9:57	—

Відїзд з Личакова до:

Приїзд на Личаків з:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
6:31	—	1:49	6:51	—

Підгайців
Винник

рано	перед пол.	по пол.	вечер	вночі
7:08	10:36	6:06	9:36	11:43

* поспішний поїзд. поїзд поки що не їздить. Ї лише в неділі, К в суботи і неділі.

